मुसिकोटको बजेट ४१ करोड, के छ नीति तथा कार्यक्रममा ? (पुर्णपाठ सहित)

पहिलोसन्देश ०२

१० असार २०७५, आईतवार १९:५३

1103

अनिश शर्मा गैरे, गुल्मी १० आषाढ

मुसिकोट नगरपालिकाको बजेट ४१ करोड बढी हुने भएको छ ।

असार १० गते सदनमा बजेट पेश गर्नुपर्ने प्रावधान अनुसार मुसिकोट नगरपालिकाले आज बजेट बक्तब्य प्रस्तुत गरेको हो । आगमी आव ०७५/०७ ६ मा नगरको बजेट ४१ करोड ४५ लाख ३१ हजार हुने भएको छ ।

जसमध्ये नगरपालिकाको आय तर्फ आन्तरीक आम्दानी १ करोड ४२ लाख, राजस्व बाँडफँडबाट आउने आम्दानी ७ करोड ४४ लाख रुपैया अनुमान गरीएको छ ।

संघीय सरकारबाट बित्तिय र समानीकरण अनुदानमा १० करोड ३० लाख, सशर्त अनुदान बापत २० करोड ४३ लाख, प्रदेश सरकारबाट समानीकरण अनुदान ४३ लाख १६ हजार, सशर्त अनुदान, ७५ लाख तथा सवारी साधान करको राजस्व बाँडफाँड रु ६९ लाख १५ हजार रुपैया हुने भएको छ ।
क्षेत्रगत तर्फ आर्थिक बिकासमा ३ करोड २२ लाख रुपैया छुटटइएको छ ।

सामाजिक बिकासमा ३ करोड २२ लाख, पुर्वाधार बिकास तर्फ ५ करोड १५ लाख, बाताबरण तथा बिपद ब्यबस्थापन तर्फ १ करोड २८ लाख, संस्थागत बिकास तर्फ ६ करोड छुटटइएको छ ।
समानीकरण र राजस्व क्षेत्रबाट आउने रकम रु १८ करोड ८७ लाख तथा सशर्त अनुदान तर्फको २२ करोड ४७ लाख ३१ हजार गरी कुल ४१ करोड ४५ लाख ३१ हजारको बजेट मुसिकोटले ल्याएको हो ।
सो बजेट आज नगरप्रमुख सोमनाथ सापकोटाले सदनमा पेश गरेका हुन ।यस बर्षको बजेटमा खानेपानीलाइ बढी रकम छुटटाइएको छ ।

कृषि पर्यटन पूर्वाधार र रोजगार ः समृद्ध मुसिकोट नगरपालिकाको आधार भन्ने सोच राख्दै आगामी आवको लक्ष्य ”समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली” भन्ने राष्ट्रिय उद्देश्य पुरा गर्न ”समृद्ध मुसिकोट हाम्रो अभिभारा‟ राखिएको छ ।

कृषिविकास, पशुसेवा, पर्यटन, सहकारी मार्फत आर्थीक विकास र समृद्धि हासिल गर्ने, शिक्षा, स्वास्थ्य, स्वच्छ खानेपानी, खेलकूदको सामाजिक विकास गर्ने, सडक, यातायात, व्यवस्थीत ढल निकास, सिंचाई, पूल आदीको माध्यामबाट पूर्वाधार विकास गर्ने लक्ष्य नगरपालिकाले राखेको छ ।
त्यसैगरी वातावरण संरक्षण, बन जंगलको संरक्षण, भुमि व्यवस्थापन आदिको विकास मार्फत स्वस्थ, स्वच्छ हराभरा नगरपालिका बनाउने, जवाफदेहि प्रशासन, चुस्त दुरुस्त व्यवस्थापन र भौतिक पूर्वाधार युक्त कार्यालय र दक्ष जनशक्ति मार्फत शासकिय व्यवस्था गर्ने , मुसिकोट गौरवका योजना पहिचान गरी आवश्यक लगानीको प्रबन्ध मिलाउने पनि लक्ष्य राखीएको छ ।

कृषिलाई व्यवसायिक, आधुनिकिकरण, यान्त्रीकरण गर्दै, साना उद्योग, घरेलु उद्योगलाई संरक्षण गर्दै रोजगारी सृजना तथा नागरीकको आय बृद्धि गरिने, कृषिमा आधारीत व्यवसायलाई लगानीको अभाव हुन नदिन कृषि ऋण दिने र सोको व्याजमा ५० प्रतिशत अनुदान दिने, कृषि यन्त्रमा ५० प्रतिशत अनुदान दिने, कफिको जननी मुसिकोट नगरपालिका भएकोमा त्यहि रुपमा राष्ट्रिय पहिचान दिन कफि लगाऔं आम्दानी बढाऔं अभियान चलाउने, विद्यालय बाहिर रहेका विद्यालय उमेर समूहका सबै विद्यार्थीहरुलाई विद्यालयमा भर्ना गर्ने, हरेक विद्यालयमा शिक्षकको विधुतिय हाजिरी, विद्यालय समायोजन र दरबन्दि मिलान, रुद्रावती बहुमुखी क्याम्पसको पूर्वाधारलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गरिने, वामीटक्सार स्वास्थ्य चौकीमा ल्याव सेवा स्थापना गरी एम.बि.बि.एस. चिकित्सकबाट गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने नीति लिईन, नगरपालिका भित्रका व्यक्तिको समुद्रपार प्रवासमा दुर्घटनाबाट मृत्यु भएकोमा आश्रित राहत उपलब्ध गराउनेगरी व्यवस्था मिलाइनेछ । मुसिकोट नगरपालिकाले यस बर्षको नीति तथा कार्यक्रमले बडिगाड खोलामा ¥याफ्टिङ्गको विकासका लागि यस बर्ष अध्ययन अवलोकनका साथै विशेष नमुना कार्यक्रम शुरु गर्ने नीति लिएको छ ।

बडिगाडमा ¥याफ्टिङ्ग सञ्चालन गरी पर्यटन प्रबद्र्धन गर्न सकिने बिश्वास राख्दै सो नीति लिइएको बताइएको छ ।

सडकहरुको स्तरोत्तन्ती, वामीटक्सार बजार क्षेत्र तथा अन्य बजार क्षेत्रका सडक कालोपत्रे गर्न ६०÷४० कार्यक्रमको नीति लिइने, खरका छाना विस्थापित गरी जस्तापाता अनुदान दिने, नगरपालिकाको कार्यालय भवन, सभाहल, बसपार्क, खेलमैदान (रंगशाला),उद्यान,सहिद पार्क लगाएतका संरचना निर्माणका लागी प्राप्त भएका जग्गा/घडेरीहरु पर्याप्त बनाइ निर्माण कार्य थाल्ने, नगरपालिकालाई सफा, स्वच्छ र स्वस्थ बनाउने, वन जंगल, जलाधार क्षेत्रको उचित संरक्षण, वाढी, पहिरा,े आगलागि, चट्याङ्ग, भुकम्प आदिको पूर्व तयारी, उद्धार, राहत र पुर्नस्थापनाको नीति लिईने पनि बजेटमा उल्लेख छ, सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई सरल, सहज, निष्पक्ष, पारदर्शी, बनाउने, जनप्रतिनीधि एवं कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने लगायतका योजनाहरु मुसिकोट नगरपालिकाले आगमी आवको लागि कार्यक्रम तय गरेको हो ।

नगरका मुख्य योजनाहरु

ढोडेनी बगर शहिद पार्क कार्यक्रमको लागि २० लाख, दजाकोट अग्नीपिडित सहयोग कार्यक्रमको लागि २७ लाख, दिगामचौर खेलमैदानको लागि २५ लाख, प्राविधिक शिक्षालय स्थापनाको लागि २५ लाख, कृषि ऋणको ब्याजमा ५० प्रतिशत अनुदान कार्यक्रममा २५ लाख, अरेवा घमिरटोला लिलिङ मोटर बाटाको लागि २५ लाख, कालढुङ्गा छत्र मन्दिर लिफ्ट खा.पा.योजनाको लागि २५ लाख, ठाटी कुखुरा

पोले देउराली आरुपाटा बगैचा सदि मो वा.को लागि २० लाख, खोलापानी धरमपानी लिफ्ट खा.पा.योजनाको लागि २५ लाख, तल्लाफाँट आँपचौर खर्वाङ मो. बा. निर्माण तथा स्तरवृद्धिको लागि २० लाख, वामी बृहत करङ्गखोला खा.पा.योजना(क)(एकघर एक धाराको लागि २७ लाख, करङ्गखोला मौरी भिर वामीटक्सार खा.पा.तथा सरसफाइ योजनाको लागि २० लाख, करङ्गखोला मौरी भिर वामीटक्सार खा.पा.तथा सरसफाइ योजनाको लागि २६लाख ५० हजार, शारदा मा.वि वामी भवन निर्माण गर्न २० लाख, वामी खा.पा.तथा सरसफाइ योजना (क)(एक घर एक धारा) कार्यक्रमको लागि २० लाख, वामी मैदान अर्लाङ्कोट ददल्का मो.बा.को लागि २० लाख, तटबन्ध तथा नदि नियन्त्रण कार्याक्रमको लागि २० लाख र शालीमे पदमार्ग तथा भवन निर्माणको लागि २० लाख रुपैया छुटटइ बिशेष योजना अघि सारीएको छ ।

हेर्नुहोस पुर्णपाठ

१.१. पृष्ठभुमिः

अतिथिज्यूहरु, कार्यपालिका तथा नगरसभा सदस्यहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा अधिकृतहरु, कार्यालय प्रमुखहरु, सल्लाहकार, विभिन्न संघ–संस्था प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरु, सञ्चारकर्मी, कर्मचारीलगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु !

यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५÷७६ को नीति तथा कार्यक्रम गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा म गौरवान्वित भएको छु । स्थानीय सरकार; नेपाली जनताको त्याग, बलिदान र लामो संघर्षको उपलब्धि हो । बलिदानीपूर्ण संघर्षबाट प्राप्त र ऐतिहासिक संविधानसभाबाट जारी भएको नेपालको ़संविधान अनुसार स्थापित स्थानीय तहका अधिकारहरुलाई अभ्यास गर्ने अभियान अघि बढिरहेको यस अवसरमा म लोकतन्त्र प्राप्तिको लामो संघर्ष एवं आन्दोलनका क्रममा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान दिनुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात अमर शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।¬

मुसिकोट नगरपालिका लोकतन्त्रका आधारभूत मूल्यमान्यता, बहुलवादी खुला समाज, मानव अधिकार, सामाजिक न्याय, सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तलाई आत्मसात गर्दै विधिको शासनप्रति पूर्णप्रतिबद्ध छ । लोकतन्त्रलाई सामाजिक जीवन पद्धतिका रुपमा स्थापित गर्ने कुरामा नगरपालिका हरपल प्रयत्नशील छ । शासकीय व्यवस्थामा आएको परिवर्तनको अनुभूति सबै नगरबासीले गर्न सकून् भन्नेमा हामीहरु अत्यन्त सचेत छौं ।¬

नगरको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक विविधतालाई आत्मसात गर्दै सन्तुलित र समन्यायिक विकासको बाटोमा अघि बढ्न यस नगरपालिका दृढ छ । हामीहरु योजनाबद्ध र प्राथमिकताका आधारमा विकास निर्माणका कामहरु हुनुपर्छ भन्नेमा प्रतिबद्ध छौं । 'मालिक होइन,

सेवक हौं" भन्ने मान्यतामा आधारित जनउत्तरदायी, पारदर्शी, मेहनती र सहयोगी संयन्त्रबाट नै समृद्धि हासिल गर्न सकिन्छ भन्ने मान्यतालाई हामीले आफ्नो मार्गदर्शनका रुपमा ग्रहण गरेका छौं ।¬

संघिय सरकार, प्रदेश सरकार र गैर सरकारी क्षेत्रसंग समेत समन्वय राखि नगरपालिकाको आफ्नै साधन स्रोत पनि व्यापक रुपमा प्रयोग÷ परिचालन गर्दै अब यस मुसिकोट नगरपालिका भित्र कुनै पनि बस्ती या समुदाय स्वच्छ खाने पानीबाट बञ्चित हुन नपरोस भन्ने ध्येयसाथ यस वर्ष देखि खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रमलाई सर्वाधिका महत्व दिई विभिन्न¬ स्तरका योजनाहरु अगाडी बढाइन्छ ।

ड्ड आर्थिक वर्ष २०७५÷ २०७६ को नीति तथा कार्यक्रमको लक्ष्य "समृद्ध नगर ः हाम्रो रहर" रहेको छ । यस नीति तथा कार्यक्रम संघीयताको कार्यान्यनसँगै सिंहदरबारको अधिकार जनताको बीचमा पुर्याउन कोशेढुङ्गा सावित हुने अपेक्षा गरिएको छ । अब म चालु आर्थिक वर्षमा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण क्रियाकलापहरुलाई बुँदागत रुपमा पेश गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

१.२. चालु आ.व.को नीति तथा कार्यक्रको समीक्षा

(क) आर्थीक क्षेत्रः

ड्ड कृषिमा निर्भर जनताको जीवन स्तर उठाउन तथा कृषिको यान्त्रिकरण, औधोगिकरण र आधुनिकिकरण गर्ने किसिमका विभिन्न कार्यहरु सञ्चालन भएका छन ।

ड्ड कृषिमा आधारीत उद्योग स्थापनामा जोड दिईदै उत्पादित बस्तुलाई बजारको सुनिश्चितता गरिएकोछ ।

ड्ड कफि खेतिलाई यस नगरपालिकाको मुख्य बालि घोषणा गरी कफिको उत्पादन, प्रशोधन र बजार व्यवस्थापनको लागि अगाडि बढाईएको छ ।

(ख) सामाजिक क्षेत्रः

ड्ड सबै वडाहरुमा स्वास्थ्य सेवाको पहुँच अभिबृद्धि गर्ने अभिप्रायले चालु आ.व.मा वडा नं. १को थाडाँडा र वडा नं.८को वामीमैदान गरी २ वटा शहरी स्वास्थ्य ईकाईको स्थापना गरि सञ्चालनमा आएकोछ ।

ड्ड नगरपालिकामा ५० सैयाको अस्पताल निर्माणको प्रकृया शुरु भएकोछ । नगरपालिकाको केन्द्रमा निजी पोलिक्लिनिक स्थापना भई सञ्चालनमा आएकोछ ।

ड्ड विद्यालय क्षेत्र सुधार अन्तरगत शिक्षक दरवन्दी मिलानको प्रकृया शुरु भएको, शून्य दरवन्दी भएका विद्यालयहरुलाई पि.सि.एफ प्रदान गरिएको र बालविकास केन्द्र नभएका विद्यालयहरुमा बालविकास केन्द्रको स्थापना गरि अनुदान प्रदान गरिएको छ ।

ड्ड एक घर एक धारा नीति अन्तरगत खानेपानी तथा सरसफाई योजना कार्यक्रमहरु प्रभावकारी रुपमा संञ्चालन भएकोछ ।

(ग) पूर्वाधार क्षेत्र ः

ड्ड मुसिकोट नगरपालिकाको ५ नं. वडाको खर्वाङ्ग बाहेक नगरपालिकाका सबै वडाहरु तथा सबै

बस्तीहरुमा यो वर्ष मोटरबाटोको पहुँच पुगेकोछ ।

ड्ड विद्यमान मोटरबाटोहरुको आवश्यकता अनुसार स्तरोन्नतीको काम भैरहेकोछ ।

(घ) बन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन क्षेत्रः

ड्ड फोहोर मैला व्यवस्थापन सम्बन्धि काम भएको

ड्ड नदि नियन्त्रण सम्बन्धि कार्य प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन भएको ।

ड्ड विपद् पूर्व तयारी सम्बन्धि काम भएको ।

(ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्रः

ड्ड नगरपालिकाको कार्यसंम्पादन शिलशिलामा आवश्यक पर्ने आमचासोका विषय र कार्यविधिगत विषयका विभिन्न कानूनको तर्जुमा गरि लागु गरिएको ।

ड्ड नगरपालिका स्थापना तथा वडा कार्यालय व्यवस्थापनका विभिन्न काम सम्पन्न गरी सबै वडाबाटै सेवा प्रभावकारी बनाईएको ।

ड्ड सेवा प्रवाहमा सरल, पारदर्शि प्रभावकारीता र उत्तरदायित्व प्रवद्र्धन गर्न विभिन्न सुधार गर्नुका साथै सुचना प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिईएको तथा सुशासन अभिबृद्धिमा जोड दिईएको ।

खण्ड १ नीति, कार्यक्रम तथा बजेट

२.१. सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धि

सोच ः कृषि पर्यटन पूर्वाधार र रोजगार समृद्ध मुसिकोट नगरपालिकाको आधारञ्

लक्ष्य ः "समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली" भन्ने राष्ट्रिय उद्देश्य पुरा गर्न "समृद्ध मुसिकोट हाम्रो अभिभारा" भन्ने लक्ष्य राखिएको छ ।ञ्

उद्देश्य ः मुसिकोट नगरपालिकाले आ.व. २०७५÷७६ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेटले लिएका मूलभुत उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन ःञ्

ड्ड कृषिविकास, पशुसेवा, पर्यटन, सहकारी मार्फत आर्थीक विकास र समृद्धि हासिल गर्ने ।

ड्ड शिक्षा, स्वास्थ्य, स्वच्छ खानेपानी, खेलकूदको सामाजिक विकास गर्ने ।

ड्ड सडक, यातायात, व्यवस्थीत ढल निकास, सिंचाई, पूल आदीको माध्यामबाट पूर्वाधार विकास गर्ने ।

ड्ड वातावरण संरक्षण, बन जंगलको संरक्षण, भुमि व्यवस्थापन आदिको विकास मार्फत स्वस्थ, स्वच्छ हराभरा नगरपालिका बनाउने ।

ड्ड जवाफदेहि प्रशासन, चुस्त दुरुस्त व्यवस्थापन र भौतिक पूर्वाधार युक्त कार्यालय र दक्ष जनशक्ति मार्फत शासकिय व्यवस्था गर्ने ।

ड्ड मुसिकोट गौरवका योजना पहिचान गरी आवश्यक लगानीको प्रबन्ध मिलाउने ।

अपेक्षित उपलव्धि ः प्रस्तुत नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयद्धारा समृद्ध मुसिकोट नगरपालिका स्थापीत हुनेछ ।ø

२.२ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अबलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरु तथा प्राथिमकता ः

२.२.१ समग्र नीति तथा आधारहरु

नेपालको संविधान २०७३ø
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ø
राष्ट्रिय प्राकृितिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन २०७४ø
अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ø
संघ र प्रदेश सरकारले जारी गरेको नीति, कानून तथा मापदण्डहरुø
स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थीक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धि निर्देशिका २०७४ø
स्रात साधनø
विकास अन्तर सम्बन्धि विषयहरुø
नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय जगतका प्रतिवद्धताबाट सिर्जित दायित्वहरुø
प्राथमिकता आधारहरुø
ड्ड गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने
ड्ड उत्पादकमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने
ड्ड आम्दानी र रोजगारी बृद्धि गर्ने
ड्ड लागत सहभागिता जुट्ने
ड्ड स्थानीय श्रोत साधन र सीपको प्रयोग हुने
ड्ड समावेशि विकासमा योगदान पु¥याउने
ड्ड दिगो विकास र वातथावरणीय संरक्षण गर्ने क्षेत्र

२.२.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु

क) आर्थिक विकास

१. कृषिलाई व्यवसायिक, आधुनिकिकरण, यान्त्रीकरण गर्दै, साना उद्योग, घरेलु उद्योगलाई संरक्षण गर्दै रोजगारी सृजना तथा नागरीकको आय बृद्धि गरिनेछ ।
२. महिला, दलित, अपाङ्ग, पिछडिएका वर्ग, समुदायलाई प्रोत्साहन गर्दै विकासको मूल प्रवाहमा समावेश गरिनेछ ।

३. महिला उद्यमी, समुह, युवा कृषि समुह, सहकारी, फर्महरुलाई परिचालित, प्रशिक्षण गर्दै, अनुदान दिने नीति लिईनेछ ।

४. कृषिमा आधारीत व्यवसायलाई लगानीको अभाव हुन नदिन कृषि ऋणको व्याजमा ५० प्रतिशत अनुदान दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

५. कृषि यन्त्र, उपकरण, हाते ट्याक्टर, चापकटर, दुध दुहुने मेसिन, घाँस काट्ने मेसिन, मकै छोड्याउने मेसिन, पिस्ने कुट्ने मेसिन, खाल्डा खन्ने उपकरण जस्ता सबै यन्त्र, उपकरण, मेसिनमा कृषकलाई ५० प्रतिशत अनुदान दिई यान्त्रीकरण गरिनेछ।

६. उद्यमी महिला समुहलाई बिउ पूजिं र प्रस्तावमा आधारीत अनुदान रकम उपलब्ध गराईनेछ ।

७. कृषिमा आधुनिकिरकण, व्यवसायिकीकरण गर्न प्रस्तावमा आधारीत अनुदान रकम उपलब्ध गराईनेछ ।

८. कफिलाई मुख्य नगदे वालीको रुपमा स्थापीत गर्न, कफिको जननी मुसिकोट नगरपालिका भएकोमा त्यहि रुपमा राष्ट्रिय पहिचान दिन कफि लगाऔं आम्दानी बढाऔं कार्यक्रम सञ्चालन तथा अनुदान नीति लिईनेछ भने नगरपालिकामा कफि बगैचाहरु निर्माण गरिनेछ ।

९. स्थानीय जातका माछा संरक्षण, अनुसन्धान, परिक्षण उत्पादन क्षेत्र पहिचान गरी माछा पालनलाई व्यवसायिक बनाईनेछ ।

१०. करेसावारी निर्माण अभियान सञ्चालन गरी घरघरमा करेसावारी बनाई पोषण तथा बचतमा नागरीकलाई समावेश गरिनेछ ।

११. अगुवा कृषक तथा व्यवजसायीक कृषक परिचय पत्र प्रदान गरिनेछ, साथै अगुवा तथा व्यवसायी कृषकलाई सम्मान गरीनेछ ।

१२. पशु स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ, पशु विमा, कृतिम गर्भाधान जस्ता कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१३. विषेश कृषि तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

१४. ड्राईभिङ्ग, ईलेक्ट्रीसीयन, वायरिङ्ग, डकर्मी, सिकर्मी, टायल, मार्वल, पलम्बर, प्लास्टर, पेन्टर आदी तालिम, प्रशिक्षण सञ्चालन गरिनेछ ।

१५. कृषि पुस्तकालय, कृषि सुचना केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।

१६. भकारो सुधार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१७. दलित, अपाङ्ग, युवा लक्षित विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

१८. नागरीकको आय बृद्धि गरी गरीवि निवारण गर्ने उद्देश्यमा निरन्तर प्रयाप्त बजेटको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

१९. छल्दी–बडीगाड दोभानको सेरोफेरो सम्भाव्यता अध्ययन गरी उपयुक्त क्षेत्रमा आकर्षक दृश्यवलोकनको साथै माछा पालन गरी ाष्कजष्लन र दयबतष्लन गर्न मिल्नेगरी जलाशय निर्माणको

काम अघि बढाउन पहलकदमी लिइनेछ ।

२०. लद्युउद्योगहरुको विकास प्रवद्र्धन तथा व्यवस्थापनको लागि ५ वर्षे गुरु योजना अनुसार नगरपालिकाले उद्योग विकास गर्ने नीति लिईनेछ ।

ख) सामाजिक विकास

१. मानव क्षमताको आधारः शिक्षा पूर्वाधार भन्ने शिक्षाको राष्टिय नीतिअनुरुप मुसिकोट नगरपालिकाको शैक्षिक व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

२. विद्यालय बाहिर रहेका विद्यालय उमेर समूहका सबै विद्यार्थीहरुलाई विद्यालयमा भर्ना गरिनेछ । शिक्षाको पहँुच र गणस्तरको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

३.विद्यालयमा न्युनतम सिकाई उपलब्धि प्राप्त हुने र सिकाइ उपलब्धिलाई बढाउन वातावरण तयार पारिनेछ जसका लागी विद्यालय व्यवस्थापन समिति र प्रधानाध्यापकलाई थप अधिकार र जिम्मेवार बनाइनेछ । हरेक विद्यालयमा शिक्षकको विधुतिय हाजिरी कार्यान्वयन गरिनेछ । करार शिक्षकको छनोटलाई विश्वसनिय रुपमा नगरस्तरबाट सञ्चालन गरिनेछ । शिक्षकको सक्षमता विकास गर्न शिक्षक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

४.विद्यालय समायोजन र दरबन्दि मिलान गरिनेछ । विद्यार्थी संख्याका आधारमा शिक्षकको व्यवस्थापन गरिनेछ । सम्बन्धित तहमा शुन्य दरवन्दि हुने विद्यालयका लागी प्रतिविद्यार्थी लागत अनुदानका आधारमा शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।

५.विद्यालय शिक्षालाई व्यवस्थित र नियमन गर्न नगर शिक्षा ऐन, नियमावली र कार्यविधिहरुलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

६.पूर्वाधार सम्पन्न भएका विद्यालयलाई प्राविधिक धारमा कक्षा सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । प्रत्येक वडामा कम्तीमा एक वटा नमुनात्तोर विद्यालयको अबधारणा अगाडी बढाइनेछ।

७.पूर्वप्राथमिक विद्यालयलाई व्यवस्थीत र बालमैत्री बनाइनेछ र हरेक सामुदयिक विद्यालयमा बाल विकास केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।

८. एक विद्यालय एक खेल मैदानको अबधारणलाई कार्यान्वयनमा लगिनेछ ।

९. सामुदायिक सिकाई केन्द्रलाई सक्रिय बनाइनेछ । यि केन्द्र मार्फत प्रौढ साक्षरता र निरन्तर सिकाइलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

१०.यस गरपालिकामा सञ्चालित रुद्रावती बहुमुखी क्यामपसको पूर्वाधारलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गरिनेछ ।

११.मौलिक हकका रुपमा रहेको गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा सबै नागरिकहरुको सहज पहँचमा पुग्ने गरी ९ग्लष्खभचकब िज्भबतिज ऋयखभचबनभ० प्रभावकारी रुपमा उपलब्ध गराउने एव्ां आधारभुत स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क रुपमा उपलब्ध गराइेछ ।

१२.स्वास्थ्य सेवाहरु सर्वसुलभ एव प्रभावकारी रुपमा प्रवाह गर्न आवश्यक दक्ष जनशक्तिको योजना, प्राप्ति, विकास तथा उपयोग गरिन्छ ।

१३. स्वास्थ्य सेवालाई गुणस्तरीय बनाउन नगरपालिका केन्द्रमा रहेको वामीटक्सार स्वास्थ्य चौकीमा ल्याव सेवा स्थापना गरी एम.बि.बि.एस. चिकित्सकबाट गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने नीति लिईनेछ ।

१३. गुणस्तरीय औषधी र स्वास्थ्य सामाग्रीको सहज, नियमित तथा प्रभावकारी आपूर्ति एवं उपयोगलाई सुनिश्चित गरिनेछ ।

१४.नगर क्षेत्र भित्रका निजि अस्पताल, क्लिनिक तथा निजि स्वास्थ्य संस्थाहरुको नियमित नियमन, नियन्त्रण अनुगमन तथा विभिन्न सुचकहरुको रिपोर्टिङ गर्ने व्यवस्थालाई प््राभाकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१५.स्वास्थ्य सम्बन्धी सन्देश एवं सुचना सुलभ रुपमा प्राप्त गर्ने सुचनाको हक सम्बन्धी अधिकारलाई कार्यरुपमा परिणत गर्न शिक्षा,सुुुुचना र सञ्चार कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिई जनस्वास्थ्य प्रवद्र्धन गरिनेछ ।

१६.गुणस्तरीयय एव्ां स्वास्थ्य वद्र्धक खाद्य पदार्थ प्रवद्र्धन प्रयोग मार्फत कुपोषणलाई न्युनीकरण गरिनेछ ।

१७.स्वास्थ्य क्षेत्रको व्यवस्थित तथा गुणस्तरीय विकासका लागि सार्वजनिक तथा निजि क्षेत्रको सहकार्यलाई प्रवद्र्धन गरिनेछ ।

१८.स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित बहूपक्षिय सरोकारवाला निकायहरुलाई सहकार्यलाई थप सुदृढ गरिनेछ ।

१९.वर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट चौबिसे घण्टा प्रदान गरिने प्रसुति सेवावलाई प्रभावकारी बनाइने छ ।

२०. यो वर्ष खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम लाई नगरपालिकाले उच्च प्राथमिकताको रुपमा स्वीकार गर्दै दिगो खानेपानी अवधाराणा अनुसार एक घर एक धारा नीति अनुरुप सञ्चालित खानेपानी योजनाहरुको लागि बजेटको सुनिश्चिता गरिनेछ । साथै एकघर एक धारामा जाने सबै योजनाहरुलाई च्धक्क्क्एध्ल् मोडल अनुसार सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ ।

२१.दलित एवं आदीवासी जनजातिहरुमा रहेको परम्परागत व्यवसाय तथा सिपलाई समयानुकुल आधुनिकीकरण यान्त्रीकरण र व्यवसायमुखि वनाउन क्षमता अभिवृद्धी, शिक्षा, तालिम र अन्य सहयोग उपलव्ध गराईने छ ।

२२. लैङ्गिक विभेद हटाउने संकल्पका साथ महिला नेतृत्वविकास, क्षमता अभिवृद्धि, आयआर्जन र महिला स्वास्थ्य तथा शिक्षाको लागी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।

२३. प्रत्येक वडाका ठुला वस्ती पायक पर्ने गरी कम्तीमा एक एक वटा खेल मैदाननिर्माण – विस्तार गर्नुको साथै ग्वादीकाचौरमा रङ्गशालाा निमार्ण कार्यलाई अगाडि वढाइने छ ।

२४. प्राकृतिक प्रकोपवाट पिडित परिवारलाई तत्काल आपतकालीन राहत उपलब्ध गराइने छ ।

२५. नागरिकको शान्ति सुरक्षा सामाजिक सौर्हादता तथा सदभाव कायम गर्न शानित सुरक्षाको उचित व्यवस्था गरिनेछ ।
२६. नागरिकको सु–स्वास्थ्य सामाजिक सद्भाव कायम गरि घरेलु हिंसा अन्त्यका लागि लागु पदार्थ मध्यपान जस्ता दुव्र्यशनि नियन्त्रणका लागि उचित व्यवस्था गरिनेछ ।
२७. नगरपालिकाको समृद्धि एवं विकासको लागि कृषि क्षेत्र, सडक सहरीकरण, पर्यटन लगायतका विषयमा क्षेत्रगत गुरुयोजना तथा नगरपालिकाको समग्र दिर्घकालिन योजना निर्माण गरि क्रमशः लागु गरिनेछ ।
२८.स्थानिय समुदाय,बस्ती र समूहहरु नै लाभान्वित हुने प्रकारका विकास आयोजनाहरुमा नगरपालिकाले साझेदारी अपनाई काम गर्दा जनसहभागीता,स्थानियको उत्तरदायित्वबोध र निर्माण कार्यमा दीगोपन सहित पारदर्शिता लगायतका बहुआयामिक फाइदालाई आत्मसात गर्दै निम्न लिखित क्षेत्रमा नगरपालिकाले म्याचिङ् फण्डका रुपमा निश्चित रकम राखी आयोजना प्रस्ताव गर्ने उभोक्ता समूह,संस्था या व्यक्ति समेतलाई बजेट दिने नीतिलाई थप सहज बनाई लागु गरिनेछ ।
२९.नगरपालिका भित्रका व्यक्तिको समुद्रपार प्रवासमा दुर्घटनाबाट मृत्यु भएकोमा आश्रित राहत उपलब्ध गराउनेगरी व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३०.¥याफ्टिङ्गको विकासका लागि यस बर्ष अध्ययन अवलोकनका साथै विशेष नमुना कार्यक्रम शुरु गरिनेछ ।

ग) पूर्वाधार विकास
१. मुसिकोट नगरपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका सडकहरुको स्तरोत्तन्ती गर्दै बाह्रै महिना सञ्चालन हुने बनाईनेछ, सडकको नियमित मर्मत संभारको लागि लेन्थ वर्कसको व्यवस्था निरन्तरता दिईनेछ। गत वर्ष सडक सन्जालमा निरन्तरतामा रहेका योजना बाहेक अन्य कुनैपनि सडक खोल्नका लागि कार्यपालिकाको निर्णय बाहेक नया बाटो खोल्न नपाउने नीति यस वर्ष देखि लागु गरिनेछ ।
२. केन्द्र प्रदेश तथा अन्य निकायद्धारा संञ्चालित सडक योजनाहरुसंग उचित समन्वयका काम गरिनेछ ।
३. नगरपालिकाको केन्द्र वामीटक्सार बजार क्षेत्र तथा अन्य बजार क्षेत्रका सडक कालोपत्रे गरिनेछ । यस कार्यका लागि ५०÷५० कार्यक्रमको नीति निरन्तरता दिईनेछ ।
४.महत्वपुर्ण पर्यटकीय, धार्मीक तथा साँस्कीर्तिक महत्वका गन्तव्यहरुमा पैदलयात्रा सहज वनाउन पदमार्गहरुको डिजाईन गरि पदमार्ग र घोडेटा वाटाहरु निर्माण गरिनेछ ।
५.प्रत्येक वडाको नियमित गाडि सञ्चालनमा आउने मोटरवाटोहरुमा लेन्थवर्करहरुको व्यवस्था लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
६.मुसिकोट दरवार,मालिका, सालीमे र कफी उद्गम क्षेत्र आँपचौरलाई प्रर्यटकीय गन्तव्य गराउने गरी

ततःततका क्षेत्रमा प्रर्यटन विकासका कार्यक्रमहरु निरन्तरता दिईनेछ ।

७. खरका छाना मुक्त सहर निर्माणका कार्यहरु लाई यो वर्ष पनि निरन्तरता दिएकोछु । बस्ती सुधार कार्यक्रमका रुपमा अघि बढेको खरका छाना विस्थापित गरी जस्तापाता अनुदान दिने लगाएत विपन्न समुदाय लक्षित सुधारका कार्यक्रमहरु थप विस्तार गरिनेछ ।

८.मुसिकोट गौरबका योगनाका रुपमा २ चक्रपथ,क्षेत्रीय रङ्गशाला,नमूना बगैंचा सहित कफि खेती विस्तार र विकास कार्यक्रम, शहिद पार्क निर्माण र विभिन्न आकर्षक गन्तव्यमा होम स्टे,आगन्तुक आवास,धर्मशाला,पदमार्गहरु र विसौनी निर्माण गर्दै पर्यटन सर्किटको विकास गर्ने अबधारणलाई मूर्तरुप दिन विशेष पहल अगाडी बढाइनेछ ।

९.सडक,खेल मैदान,पाटी पौवा भवन र मन्दिर,नहर लगाएतका पूर्वाधार निर्माण गर्दा(मुसिकोट नगरपालिकाबाट) विनियोििजत रकमको निश्चित प्रतिशत अनिवार्य रुपमा(हरियाली निर्माण तथा वातावरणीय स्वच्छता कायम हुनेगरी) वातावरण संरक्षणका क्षेत्रमा काम गरेको देखिनेगरी योजना अगाडी बढाउन प्रत्येक उपभोक्ता समिति र निर्माण कर्तालाई बाध्यकारी हुनेगरी योजना सम्झौता तथा कार्यान्वयनमा आगामी वर्षदेखि विशेष नीति लिइनेछ ।

१०.नगरपालिकाको कार्यालय भवन,सभाहल,बसपार्क,खेलमैदान(रंगशाला),उद्यान,सहिद पार्क लगाएतका संरचना निर्माणका लागी प्राप्त भएका जग्गा÷ घडेरीहरु पर्याप्त बनाइ निर्माण कार्य थाल्ने र आगामी वर्ष जग्गा प्राप्त गर्न बाकी शिर्षकहरुमध्ये अस्पताल निर्माण एरिया,उद्योग ग्राम,प्रशोधन केन्द्र र बृद्धाश्रम (जेष्ठ नागरिक आवास क्षेत्र)का लागी जग्गा छनोट प्रक्रिया पूरा गर्ने गरी कार्यक्रम बनाइने छ ।

घ) वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन ः

१. वातावरण संरक्षणमा कृयाशिल सामाजिक व्यक्तित्व, संस्था वा समुहको श्रम सहयोगमा वृक्षारोपण, वन नर्सरी, पदमार्ग, पोखरी तथा चौतारी निर्माण तथा भु– संरक्षणका लागी विशेष व्यवस्था गरीने छ ।

२. नगरपालिकालाई सफा, स्वच्छ र स्वस्थ बनाई सहरी सौन्दर्यता कायम गर्न फोहोर मैलाको उचित व्यवस्थापनका लाि अध्ययन, अवलोकन तथा अनुसन्धान गरि व्यवस्थीत गरीनेछ ।

३. वन जंगल, जलाधार क्षेत्रको उचित संरक्षण गर्न अतिक्रमण अवैध निकासी पैठारी नियन्त्रणका कार्यक्रम संञ्चालन गरिनेछ ।

४. नगरपालिका भित्र आउन सक्ने संभावित विपदहरु जस्तैः वाढी, पहिरा,े आगलागि, चट्याङ्ग, भुकम्प आदिको पूर्व तयारी, उद्धार, राहत र पुर्नस्थापनाको नीति लिईनेछ ।

५. ठूला तथा गौरवका आयोजनाहरु निर्माण गर्दा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गरी कूल बजेटको न्यूनतम ५ प्रतिशत रकम बन, वातावरण संरक्षणमा खर्च गरिनेछ ।

६. सार्वजनिक महत्वका पोखरी निर्माण र संरक्षण,नदि– खोला तटबन्ध र भल व्यवस्थापन,बाटीका

निर्माण र भू– संरक्षण, चौपारी निर्माण र बृक्षारोपण गर्ने समुदाय, संस्था, समूह(व्यक्ति समेत) लाई आवश्यक निर्माण सामाग्री दक्ष मिस्त्री तथा प्राविधिकको सेवा उपलब्ध गराई वातावण संरक्षण तथा स्वच्छ वातावरण निर्माणमा साझेदारी मार्फत व्यापक सहयोग दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

ङ) सस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

१. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई सरल, सहज, निष्पक्ष, पारदर्शी, मितव्ययी र प्रतिस्पर्धी बनाई प्रत्येक नागरिकले सुसासनको अनुभुति गर्ने वातावरण सिर्जना गरिने छ ।

२. नगरपालिकाका कर्मचारी, वडाका जनप्रतिनीधि एवं कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने खालको कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।

३. बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा प्रभावकारीता ल्याउन बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्ययोजना बनाई लागु गरिनेछ ।

४. नगरपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालयहरुमा नागरिक वडापत्र, सुचना पाटी र उजुरी पेटिकाको व्यवस्था गरिनेछ ।

५. वितिय पारदर्शिता उत्तरदायित्व र वितिय अनुसाशनका लागि लेखा परिक्षण, सार्वजनीक सुनुवाई, उपभोक्ता÷ लाभग्राही समुहलाई अनुशिक्षणको व्यवस्था गरिनेछ ।

६. बजेट तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी अनुगमन, मूल्याङ्कनको व्यवस्था गरिनछ ।

७. नगरपालिकामा एक लेखा समितिको व्यवस्था गरिने छ ।

८. नगरपालिका तथा वडा कार्यलयहरुमा कम्प्यूटर प्रणलीबाट सेवा प्रवाह गर्ने कार्यलाई तिब्रता दिई स्वचालित गरिनेछ ।

९. राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुको मनोवल उच्च राख्नको लागि कार्यसंम्पादनमा आधारीत प्रोत्साहन भत्ता आवास भत्ता, फिल्ड भत्ता, ईन्धन र सञ्चार तथा कार्यालय समयमा खाजाको व्यबस्था गरिनेछ ।

१०.नगरपालिकाको संरचनामा आधारीत नगर सरकारको आवश्यकता अनुसारको संगठनात्मक संरचनाको निर्माण गरिनेछ ।

११. नगरक्षेत्रमा एउटा ईलाका प्रहरी कार्यालय र अन्य आवश्यक क्षेत्रमा प्रहरी चौकीको स्थापना गरिनेछ ।

१२. प्रदेश सरकारले निर्धारण गरेको कानून बमोजिम जनप्रतिनिधिहरुलाई तोकेको सेवा सुविधाहरुको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

१३. सामाजिक सुरक्षा सरल र सहजजिकरणका लागि बैंकिङ प्रणाली मार्फत सेवा चुस्त र दुरुस्त गदै लगिनेछ ।

१४. पन्जीकरण कार्यक्रमलाई सबै वडाहरुमा अनलाईन प्रणाली मार्फत सञ्चालन गरिनेछ ।

१५.उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने विभिन्न विषयगत क्षेत्रका कर्मचारीहरु, शिक्षकहरु, उपभोक्ता समिति÷ सहकारीहरु , स्वास्थ्य स्वयंसेवीकाहरु र युवा स्वयंसंवकहरुमध्ये सर्बाेत्कृष्ट छनोट गरी

पुरस्कृत गर्ने पराम्परा थालिनेछ ।

१६. सेवामुखी जनप्रतिनिधि र सेवाग्राही– मैत्री नगर प्रशासन ु भन्ने निति लिदैँ अभिमुखिकरण, तालिम, गोष्ठी र अनुभव आदान प्रदान भ्रमण÷ अन्तरक्रियाको आयोजना गरिनेछ ।

२.३. मुख्य मुख्य आयोजनाहरु ः

ढोडेनी बगर शहिद पार्क कार्यक्रम रु २० लाख¬

दजाकोट अग्नीपिडित सहयोग कार्यक्रम रु २७ लाख¬

दिगामचौर खेलमैदान रु २५ लाख¬

प्राविधिक शिक्षालय रु २५ लाख¬

कृषि ऋणको ब्याजमा ५० प्रतिशत अनुदान कार्यक्रम रु २५ लाख¬

अरेवा घमिरटोला लिलिङ मोटर बाटो रु २५ लाख¬

कालढुङ्गा छत्र मन्दिर लिफ्ट खा.पा.योजना रु २५ लाख¬

ठाटी कुखुरा पोले देउराली आरुपाटा बगैचा सदि मो वा. रु २० लाख¬

खोलापानी धरमपानी लिफ्ट खा.पा.योजना रु २५ लाख¬

तल्लाफाँट आँपचौर खर्वाङ मो. बा. निर्माण तथा स्तरवृद्धि रु २० लाख¬

वामी बृहत करङ्गखोला खा.पा.योजना(क)(एकघर एक धारा) रु २७ लाख¬

करङ्गखोला मौरी भिर वामीटक्सार खा.पा.तथा सरसफाइ योजना रु २० लाख¬

करङ्गखोला मौरी भिर वामीटक्सार खा.पा.तथा सरसफाइ योजना रु २६लाख ५० हजार¬

शारदा मा.वि वामी भवन निर्माण रु २० लाख¬

वामी खा.पा.तथा सरसफाइ योजना (क)(एक घर एक धारा) रु २० लाख¬

वामी मैदान अर्लाङ्कोट ददल्का मो.बा. रु २० लाख¬

तटबन्ध तथा नदि नियन्त्रण कार्याक्रम रु २० लाख¬

२.४. अनुमानित व्यय स्रोत र व्यवस्थापन

(क) आय तर्फ रु ४१ करोड ४५ लाख ३१ हजार

नगरपालिका¬

ड्ड नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानी ः १ करोड ४२ लाख

ड्ड राजश्व वाँडफाँडवाट प्राप्त हुने आम्दानी ः ७ करोड ४४ लाख

संघीय सरकारवाट प्राप्त¬

वित्तीय र समानीकरण अनुदान ः १० करोड ३० लाख♣

सशर्त अनुदान ः २० करोड ४३ लाख♣

♣

प्रदेश सरकारबाट प्राप्त¬

समानीकरण अनुदान ः ४३ लाख १६ हजार♣

सशर्त अनुदान ः ७५ लाख♣

सवारी साधन करको राजस्व वाडपाड ः ६९ लाख १५ हजार♣

२.५. क्षेत्रगत वजेट विनियोजन

आर्थिक विकास तर्फको वजेट ः ३ करोड २२ लाख ड्ड

सामाजिक विकास तर्फ वजेट ः ३ करोड २२ लाख ड्ड

पूर्वाधार विकास तर्फ वजेट ः ५ करोड १५ लाख ड्ड

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ वजेट ः १ करोड २८ लाख ड्ड

संस्थागत विकास तर्फ वजेट ः ६ करोड ड्ड

समानिकरण र राजस्व वाडफाडको जम्मा रकम रु ः १८ करोड ८७ लाख

शसर्त अनुदान तर्फको जम्मा रकम रु ः २२ करोड ४७ लाख ३१ हजार

कूल जम्मा रमक रु ः ४१ करोड ४५ लाख ३१ हजार

धन्यवाद ।।

229Shares